

سونامی توقف به سحر رسید

■ گفت‌وگو با قائم مقام شبکه جهانی سحر

■ ویژه‌نامه طنز راه‌راه
را در شماره امروز بخوانید

۱۳۱
راه‌راه

صفحه ۵

«وطن امروز» گزارش می‌دهد؛ با وجود افزایش شدید قیمت مسکن در ماه‌های اخیر، دولت هنوز طرح مسکن خود را آغاز نکرده است

قفل بر مسکن مردم

جدیدترین آمارها نشان می‌دهد میانگین قیمت هر مترمربع مسکن در تهران به ۱۷ میلیون تومان رسیده است

صفحه ۲

کلید در خانه ملت

مراسم افتتاحیه مجلس یازدهم روز گذشته برگزار شد

رهبر انقلاب در پیامی به مناسبت آغاز کار مجلس یازدهم اقتصاد و فرهنگ را اولویت مهم منتخبان مردم اعلام کردند

اولویت، معیشت طبقات ضعیف

صفحه ۲

بازنگری نظام بانز نشستگی در چارچوب نظام رفاه و تأمین اجتماعی

نظام و غیره فمند بودن مزایای آن صندوق‌های بانز نشستگی را به مرز بحران رسانده‌اند. بدیهی است هر گونه تغییر و تحولی در این عرصه با مقاومت‌ها و سخت‌جانی‌هایی همراه خواهد بود. بخشی از مقاومت‌ها در این زمینه می‌تواند از جانب گروه‌ها و افراد ذی‌نفعی به دلیل برخورداری آنها از مزایا صورت گیرد. که ظاهراً تاکنون نیز چنین بوده است. با این حال، بخش دیگر فرآیند مقاومت (یا دست کم، ظرفیت مقاومت) را باید در عرصه‌ای که جمعیت کشور را تحت پوشش دارد، عرصه‌ای که تحت تأثیر شرایط نامساعد نظام اقتصادی، متلاطم مشکلات و مسائلی شده است که بسیاری از لوازم، منطبق و سازوکارهای نظام بیمه‌ای و بانز نشستگی را بی‌خاصیت کرده است. وابستگی صندوق‌های بانز نشستگی به بودجه امور رفاه اجتماعی در سال‌های اخیر حکایت از این بی‌خاصیت‌شدگی منطق و سازوکار نظام بیمه‌ای دارد که تا حد زیادی حتی خارج از اراده صندوق‌هاست. وضعیت نامناسب کلیت مستمری‌های بانز نشستگی در سال‌های اخیر نشان می‌دهد باید بخش مهمی از راهکارها برای اصلاح نظام بیمه‌ای و بانز نشستگی را در کانون‌های دیگری جست‌وجو کرد که ناظر بر کلیت نظام رفاه و تأمین اجتماعی و حتی، در سطحی وسیع‌تر، در کلیت نظام اقتصادی است. به عبارت دیگر، مقاومت‌ها در برابر بازنگری‌های نظام بانز نشستگی در میدان‌ها و کانون‌هایی قرار دارد که مشکلات‌شان بر نظام بانز نشستگی بار شده است. لذا، هر گونه بازنگری نظام بانز نشستگی در سازوکار بیمه‌های اجتماعی باید مبتنی بر شناخت و ملاحظه عرصه‌های (شامل کلیت نظام رفاه و تأمین اجتماعی و نظام اقتصادی) مکرمل و تقویت‌کننده نظام بانز نشستگی باشد، چرا که نظام بانز نشستگی خود بخشی از نظام رفاهی است و هر گونه اعمال تغییرات (به اصطلاح رایج، «اصلاحات») در نظام بانز نشستگی، چه در راستای کاهش یا افزایش یا هدفمند کردن مزایا باشد، باید مبتنی بر مختصات نظام رفاهی و فراتر از آن شرایط اجتماعی و اقتصادی کشور باشد بویژه که تجربیات متعدد و متنوعی در این زمینه در کشورهای دیگر، طی ۲-۳ دهه اخیر، می‌تواند در اعمال تغییرات در نظام بانز نشستگی در ایران سودمند باشد.

نگاه
فرهاد بذرافکن: همان‌گونه که کنکاش پیرامون چرایی اعمال بازنگری‌ها یا اصلاحات در نظام تأمین اجتماعی در حیطه مطالعات اقتصاد سیاسی می‌گنجد، مقاومت یا موانع در برابر این بازنگری‌ها یا اصلاحات نیز در چارچوب اقتصاد سیاسی قابل بررسی است. به عبارتی، در چارچوب اقتصاد سیاسی، می‌توان هم شرایط و عوامل تسهیل‌گر بازنگری‌های نظام تأمین اجتماعی و هم موانع در برابر این بازنگری‌ها را مورد تأمل و تتبع قرار داد. بررسی هر کدام از این ۲ جنبه مستلزم آن است که بسترها و پیش‌شران‌های سیاسی و اقتصادی و سیاست مشخص ارائه دهد. مبتنی بر این رویکرد، از دستور کار خارج کردن یک سیاست (policy) و به کناری نهادن آن بر اثر مقاومت‌ها و موانعی که در برابر بازنگری‌ها وجود دارد، خود، موضوعی که در بستر اقتصاد سیاسی است. جایگاه صندوق‌های بانز نشستگی چه به لحاظ اقتصادی و چه به لحاظ اجتماعی-رفاهی نشان می‌دهد می‌تواند نقش اثرگذار و در برخی مواقع تعیین‌کننده‌ای در قلمرو سیاسی ایران داشته باشند. قلمرو سیاست از ۲ طریق می‌تواند چنین نقشی ایفا کند. از سوه، به دلیل عمومی بودن این صندوق‌ها، مقررات و قوانین مربوط به آنها از طریق قوای قانونگذار و تصمیم‌گیر - که در صورت نیاز در فرآیند قانونگذاری و سیاست‌گذاری صاحب نفوذ نیز هستند - اعمال می‌شود. از سوی دیگر، به دلیل دارا بودن منابع مالی قابل توجه و جذابیت آنها، امکان مداخله از سوی دولت‌ها در آنها بالاست. از این رو، هر گونه تحلیل و تبیین چالش‌ها و مشکلات طبق بخش نخست ماده چهارم توافقنامه موظفند با صندوق و سایر اعضا به منظور برقراری ترتیبات منظم ارزی و پیشبرد یک سیستم با ثبات نرخ ارزها همکاری کنند و از مداخله بی‌رویه در نرخ ارزها با نظام پولی بین‌المللی به منظور جلوگیری از ایجاد توازن صحیح در موازنه پرداخت‌ها یا کسب مزیت رقابتی غیرعادلانه نسبت به سایر اعضا اجتناب کرده و سیاست‌های ارزی خود را با تعهدات مندرج در ماده چهارم توافقنامه منطبق کنند.

صندوق بین‌المللی پول و چالش‌ها و فرصت‌های آن برای ایران - قسمت اول

صندوق بین‌المللی پول به کشورها کمک‌های فنی و مشاوره‌ای نیز درباره اتخاذ سیاست‌های پولی، ارزی و مالی اعطا می‌کند. کارشناسان صندوق بین‌المللی پول با بررسی موقعیت اقتصادی و سیاسی کشورها راهکارهایی جهت برون‌رفت از حالت رکود پیشنهاد می‌کنند.
در رأس صندوق بین‌المللی پول هیأت‌مدیره آن مرکب از مدیر عامل و ۲۴ مدیر قرار دارند و عهده‌دار اصلی اداره امور این نهاد بین‌المللی هستند. مدیر عامل، ریاست هیأت‌مدیره را نیز بر عهده دارد. بر اساس اساسنامه، ۵ کشور عضو دارای بالاترین سهمیه در صندوق می‌توانند ۵ مدیر و ۲ کشور نیز که در طول سال گذشته بزرگ‌ترین اعتباردهنده به صندوق بوده‌اند هر کدام می‌توانند یک مدیر منصوب کنند. ۱۵ مدیر نیز توسط سایر کشورها که در ۱۵ گروه مختلف تشکیل یافته‌اند، انتخاب می‌شوند. در حال حاضر نماینده ایران در صندوق، ریاست گروه ایران متشکل از کشورهای ایران، پاکستان، افغانستان، الجزایر، غنا، مراکش و تونس را از سال ۱۹۷۲ تاکنون به عهده دارد.
تعهدات اعضا
در چارچوب توافقنامه صندوق، ۲ سیستم پرداخت یا ۲ نظام برای نظارت و کنترل ارزی پیش‌بینی شده و اعضا مکلفند مطابق یکی از آن دو عمل کنند: رژیم موضوع ماده ۸، رژیم سختی است که کشورهای عضوی که تابع آن هستند، متعهدند از اعمال محدودیت‌های ارزی درباره پرداخت‌های جاری و همچنین اقدامات تبعیضی پولی خودداری کنند. ولی در رژیم ماده ۱۴، کشور عضو مجاز می‌شود محدودیت‌های ارزی را که در زمان الحاق به توافقنامه داشته است به طور موقت حفظ کند. تعهدات اعضا را به طور کلی می‌توان شامل تعهد به روشن کردن ترتیبات ارزی درباره تعیین ارزش پول ملی، اجتناب از اعمال محدودیت درباره پرداخت‌های جاری و اجتناب از اقدامات تبعیضی پولی دانست. همه اعضا طبق بخش نخست ماده چهارم توافقنامه موظفند با صندوق و سایر اعضا به منظور برقراری ترتیبات منظم ارزی و پیشبرد یک سیستم با ثبات نرخ ارزها همکاری کنند و از مداخله بی‌رویه در نرخ ارزها با نظام پولی بین‌المللی به منظور جلوگیری از ایجاد توازن صحیح در موازنه پرداخت‌ها یا کسب مزیت رقابتی غیرعادلانه نسبت به سایر اعضا اجتناب کرده و سیاست‌های ارزی خود را با تعهدات مندرج در ماده چهارم توافقنامه منطبق کنند.

صندوق بین‌المللی پول و چالش‌ها و فرصت‌های آن برای ایران - قسمت اول

نامیدی جهانی و کاهش بی‌سابقه فعالیت اقتصادی شد. در این شرایط صندوق بین‌المللی پول طراحی شد تا از بروز اینگونه رفتارها جلوگیری شود. پیش‌نویس از برنامه‌های ایالات متحده آمریکا و انگلستان بود. در پایان، طرح ایالات متحده آمریکا غالب شد که در آن سیستم نرخ ارز ثابت بر اساس لنگر اسمی طلا با دلار ایالات متحده شکل گرفت. در این نظام جدید که به پایه طلا - ارز مشهور است، کشورهای جهان پول ملی‌شان را با دلار ایالات متحده آمریکا تنظیم می‌کردند و ایالات متحده نیز ارزش دلار را نسبت به قیمت طلا ثابت نگه می‌داشت.
اهداف صندوق بین‌المللی پول
به طور کلی می‌توان اهداف اعلامی مؤسسان از تأسیس صندوق بین‌المللی پول را تنظیم و تدوین مقررات نظام پولی بین‌الملل و نظارت بر اجرای این مقررات، اعطای تسهیلات به کشورهای عضو جهت رفع کسری تراز پرداخت‌ها و همکاری‌های اقتصادی و پولی برای تثبیت بازارهای مالی بین‌الملل دانست. تنظیم قوانین و مقررات در نظام پولی و مالی جهان به این دلیل لازم و ضروری است که سیاست‌های پولی و ارزی در سطح بین‌الملل مبادلات بازرگانی و جریان سرمایه در بازارهای جهانی را تحت تأثیر قرار می‌دهد. رویکرد سیاسی و اقتصادی صندوق بین‌المللی پول با رویکرد سیاسی و اقتصادی سازمان تجارت جهانی یکسان است و هدف هر ۲ سازمان افزایش کارایی سیستم تجاری و سیستم مالی در سطح بین‌الملل است. از این رو صندوق بین‌المللی پول بر عملکرد پولی و مالی دولت‌ها نظارت دارد و کشورها را در اجرای برنامه‌ها و سیاست‌های اقتصادی از طریق مشاوره و کمک مالی یاری می‌دهد.
صندوق بین‌المللی پول به کشورهای عضو برای کاهش یا رفع مشکلات اقتصادی تسهیلات اعطا می‌کند. میزان اعتبارات اعطایی بر اساس سهمیه کشورها در صندوق بین‌المللی پول تعیین می‌شود. هر کشور به صندوق بین‌المللی پول حق عضویت پرداخت می‌کند که بخشی از آن می‌تواند به ارزهای معتبر دنیا مانند دلار آمریکا، پورو، یونند یا حق برداشت مخصوص باشد و بخش دیگر آن می‌تواند به واحد پول ملی پرداخت شود. کشورها منابعی را به عنوان حق عضویت به صندوق بین‌المللی پول پرداخت می‌کنند و هر زمان که این کشورها احتیاج داشته باشند، مانند دوران رکود اقتصادی که نیاز به منابع مالی افزایش می‌یابد، می‌توانند از آنها استفاده کنند. در کنار کمک‌های مالی،

مقاله
میلاد کیایی: اواخر اسفندماه سال گذشته بود که عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی در یادداشتی از درخواست ایران برای دریافت وام از صندوق بین‌المللی پول خبر داد. به گفته همتی، ایران خواستار بهره‌مندی از تسهیلات تأمین مالی سریع RFI در حدود ۵ میلیارد دلار است. به دنبال این خبر، گمانه‌زنی‌ها درباره سرنوشته این وام در رسانه‌ها آغاز شد و اخبار مربوط به صندوق بین‌المللی پول مورد توجه قرار گرفته و سوال‌ها و ابهامات زیادی پیرامون صندوق و روند اعطای وام به وجود آمد. به همین جهت قصد داریم در یادداشت‌هایی به طور مفصل به مسأله صندوق بین‌المللی پول و ایجاد و جوانب آن بپردازیم. در اولین قسمت این یادداشت به پیشینه و نحوه تأسیس صندوق بین‌المللی پول و اهداف آن می‌پردازیم.
تأسیس صندوق بین‌المللی پول
بعد از پایان جنگ دوم جهانی، کشورهای پیروز جنگ بویژه آمریکا به این فکر افتادند که نظام پولی بین‌الملل را تغییر داده و متناسب با معادلات جدید بازسازی کنند. جولای ۱۹۴۴ در شهر کوچک ساحلی برتون وودز در ایالت نیوهمپشایر ایالات متحده آمریکا جمع شدند و کنفرانس برتون وودز را در ارتباط با نظام پولی بین‌الملل برگزار کردند. انگیزه ایجاد صندوق به عمومی بود که باید از تکرار شدن ملی‌گرایی اقتصادی و سیاسی مانند آنچه در سال‌های ۱۹۳۰ اتفاق افتاد جلوگیری کرد.
پیش از بروز جنگ دوم جهانی و در دهه ۱۹۳۰ بسیاری از کشورها از سیاست اقتصادی «همسایه خود را فقیر ساز» تبعیت می‌کردند تا به قیمت فقر کشورهای همسایه یا شرکای تجاری خود، ثروتمند شوند. به این صورت که با کاهش دادن ارزش پول ملی خود، به رقابتی تجاری خود ضرر زده و مانع جریان مالی بین‌المللی می‌شدند تا حدی که این رویکرد موجب

تیتراهای امروز

انتشار فیلمی از نحوه خفه شدن یک شهروند سیاه‌پوست توسط پلیس آمریکا خشم سیاه‌پوستان آمریکا را برانگیخت

بگذارید نفس بگشیم

سومین فنکشن ایرانی به آب‌های ونزولا رسید بازتاب‌های جهانی این اقدام ایران ادامه دارد

گوشمالی هژمونی آمریکا

زمین‌لرزه ۴ ریشتری دبروز هشدار مجدد برای توجه به نوسازی بافت‌های فرسوده پایتخت است

آماده‌باش زلزله به تهران

■ گفت‌وگو با «وطن امروز» با اقبال شاکری نماینده مجلس

صفحه ۴

یادداشت

کاش ساکت باشی

محمدرضا کردلو: یکی از تفریحات روزمره دوران دبیرستان، تماشای روزنامه‌ها و هفته‌نامه‌ها و تیتراهای‌شان روی دکه هنگام بازگشت از مدرسه بود؛ توقفی مقابل کیوسک و نگاهی خیره به تیتراها که فکر و ذهن‌مان را در هم مسیر رسیدن به خانه مشغول می‌کرد. از آن جمله بود ماجرای دادگاه شهلا چاهد که به خاطر قتل لاله سحرخیزان، دادگش به یکی از طولانی‌ترین دادگاه‌ها تبدیل شده بود و مانند یک سریال دنباله‌دار معمایی هر روز ابعاد تازه‌ای از آن کشف می‌شد. در دورانی که از شبکه‌های اجتماعی خبری نبود، با هر دادگاه تصاویر تازه‌ای از شهلا چاهد و قضای دادگاه روی جلد مجله‌های زرد و غررزد می‌آمد و تیتراهای معنادار و تعلیقی ماجرا را به بعد حواله می‌کرد. تا اینکه دادگاه حکم به قصاص شهلا چاهد داد. ۱۰ آذر ۸۹ جاهد اعدام شد. همان روز «ترانه علیدوستی» در روزنامه شرق یادداشتی نوشت علیه اعدام، علیه قصاص و علیه حکم. یادداشتی احساساتی که همیشه می‌شود برای مقابله با هر حکمی نوشت. حتی صحیح‌ترین‌ها و درست‌ترین احکام را می‌شود با جملات و گزاره‌های احساسی زیر سوال برد. او این کار را کرده بود علیه فرشته عدالت! من بخشی از این یادداشت را جسلر تا اینجا می‌آورم که از همه توان برای گره زدن عواطف به ماجرای حکم استفاده کرده است: «بعضی آدم‌ها خودخواه و ترسو و ناجوانمردند و بعضی نه اما انگار قضاوت یکی هست که می‌تواند شب قبل سوار هواپیما شود، ساعت کوک کند تا قبل از طلوع آفتاب بیدار شود، شلوار و پیراهن بپوشد، سوار ماشین شود... و به تماشای حلق‌آویز شدن زنی برود که وقتی به او دل بست بچه بود اما سال‌ها، به گفته خودش، صبح‌های زمستان زودتر از او بیدار می‌شد تا قبل از او مدتی روی کاسه توالت بنشیند، می‌داند که محبوبش، ازویش قهرمانش، حس کند آن سرمای نامصمم دم صبح را نمی‌دانم، فرشته عدالت چشمانش بسته است و گاهی با چشمان باز می‌خواهدش».

انگار نه انگار مادری به قتل رسیده است. من آدم سنگدلی نیستم. همان روز هم که رسانه‌ها تیترا اعدام را کار کردند، حالم بد شد. مثل روزی که خیر قتل میترا استاد را شنیدم و حالم بد شد. مثل حالا که نام رومینا در رسانه‌ها پیچیده است و باز هم تراحتی شدم. و این تراحتی در جان آدم می‌نشیند. فراتر از ناراحتی‌های دیگر، ناراحتی وقتی بیشتر می‌شود که جنون قتل به غیرت گره می‌خورد. غیرت اصلاً برای چیست؟ آدم غیرتی محافظ است. قاتل نیست. غیرت سبری است برای دفاع از خانواده، نه آلت قتاله‌ای که با آن جان دختر خانواده را بگیرند. اسم این تعصبات جاهلی را مگر می‌شود غیرت گذاشت؟!
ادامه در صفحه ۶